

INFORMACE PROJEKTU KURIKULUM S

ČÍSLO 9 / PROSINEC 2011

www.nuov.cz/kurikulum

VĚTŠINA UČITELŮ HODNOTÍ KURIKULÁRNÍ REFORMU POZITIVNĚ

Ačkoliv průběh kurikulární reformy na pilotních SOŠ a SOU byl mnohdy komplikovaný, většina učitelů souhlasí s hlavními idejemi kurikulární reformy a vyslovuje jim podporu. A to navzdory tomu, že tvorba kurikula učitelem je časově náročná a v mnoha ohledech naráží na minimální materiální podporu. Vyplývá to z výzkumu mezi učiteli 27 pilotních škol zapojených do projektu, které jsou shrnuty v publikaci *Moderní odborná škola – názory učitelů odborných škol na kurikulární reformu, i z příspěvků, které zazněly na závěrečné konferenci projektu.*

„Reforma učitele aktivizovala a přinutila je spolupracovat, protože se ocitli v situaci, kdy nevěděli, co dělat, uvedl na konferenci Mgr. Petr Knecht, Ph.D., jeden z autorů publikace *Moderní odborná škola*. Učitelé vidí přínos kurikulární reformy zejména v tom, že byla impulzem pro změnu jejich myšlení v oblasti přípravy a realizace výuky. Jak vyplynulo z dalších příspěvků, nebyly procesy spolupráce učitelů na všech školách vždy jednoduché, někde dokonce došlo k rozepřím učitelů a zhoršení jejich vzájemných vztahů. I přes počáteční nechuť si ale většina škol na reformu zvykla a nyní ji hodnotí vcelku pozitivně. „A to i kvůli vynaloženému času a úsilí, které do reformy v jejím průběhu pedagogové vložili,“ zaznělo v diskuzi.

Problémy s financemi i státní maturitou

Ozvaly se ale i výhrady k probíhající reformě. Nejvíce stížností učitelů pilotních škol i autorů příspěvků na konferenci směřovalo k financování odborných škol, na které si v rámci šetření stěžovali všichni respondenti. Finanční limity přitom výrazným způsobem omezují školy při naplňování požadavků RVP, což školy řeší, pokud je to možné, čerpáním podpory ze strany sociálních partnerů, krajů, grantových projektů aj.

Jednu ze snah o porovnání výstupů odborného vzdělávání představuje společná část maturitní zkoušky, které se v praxi potýkaly s četnými komplikacemi. Učitelé často upozorňovali na nevyhovující poměr odborných a všeobecně vzdělávacích předmětů.

Důraz kladený především na všeobecně vzdělávací předměty

podle učitelů do jisté míry potlačuje charakter a podstatu odborného vzdělávání. „Státní maturita jednoznačně školy vede k tomu, že úspěšnost školy je měřitelná podle toho, jak žák bude umět češtinu, matematiku a cizí jazyk. Toto musíme přijmout, ale na druhé straně to samozřejmě nutí školy našeho typu disponibilní hodiny věnovat více všeobecnému vzdělávání než tomu odbornému,“ popisuje situaci učitel jedné pilotní školy.

LŠ

ZÁVĚREČNÁ KONFERENCE

V úterý 22. listopadu 2011 proběhla v Praze závěrečná konference tříletého projektu Kurikulum S – Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání, která seznámila zúčastněné s hlavními závěry a výstupy projektu. Konference se zúčastnili vedle vedení a realizačního týmu projektu, vedení NÚV a zástupců MŠMT rovněž externí spolupracovníci podílející se na výstupech projektu (šetřeních, publikacích), zástupci konzultačních center, pilotních i dalších odborných škol.

„Jsme moc rádi, že se naší konference zúčastnila elita odborného školství, kterou zajímá dění a vývoj odborného vzdělávání u nás,“ shrnula hlavní manažerka projektu Taťána Vencovská.

OHLASY NA KONFERENCI

Na otázky nám po skončení závěrečné konference odpověděli zástupce ředitele VOŠ, SŠ a COP Sezimovo Ústí Mgr. Miloš Blecha a věcná manažerka projektu z odboru 29 MŠMT PaedDr. Pavlína Štěpánková.

Co se Vám líbilo na dnešní konferenci?

M. Blecha: Na dnešní konferenci se mi líbilo to, že byla lehce všeobjímající, že tu byla jak část, která se dívala na projekt systémově, tak část, kde zazněly příspěvky jednotlivých škol i dalších přispěvatelů z konkrétního reálného prostředí.

P. Štěpánková: Na konferenci se mi líbilo, že byla velmi dobře připravena a prezentované příspěvky měly velmi dobrou úroveň. A co mě velmi překvapilo, že měla spád a smysl, a myslím si, že účastníci odjedou spokojeni a odvezou si další nové nápady pro svou pedagogickou práci. I mě konference velmi obohatila. Za její největší přínos považuji to, že ukázala, jak se v rámci projektu dokázala navázat spolupráce s učiteli na úplně nové úrovni a že existují i další formy spolupráce, např. s ČŠI, sociálními partnery i jejich zastřešujícími organizacemi.

Pamatujete si alespoň jednu věc ze tří, které zmiňovala ve své prezentaci hlavní manažerka projektu Taťána Vencovská jako základní charakteristiky projektu?

P. Štěpánková: Ano, pamatuji si všechny tři. Určitě obdivuji, že se podařilo naplnit počet 8 tisíc podpořených pedagogických pracovníků a že i 20 plánovaných publikací spatří světlo světa. A třetí věc vyplývá z názvu projektu - projekt má podpořit zavádění školních vzdělávacích programů do škol a tím zkvalitnit výuku na odborných školách.

Jakou připravovanou nebo vydanou odbornou publikaci považujete za užitečnou pro odborné školy?

M. Blecha: Odpověď je jednoduchá – určitě ty, na kterých jsem se podílel. A to jsou dvě publikace. Jedna se týká profilových maturitních zkoušek na jednotlivých odborných školách, druhá je modulová výuka. To byla samozřejmě lehká nadsázka. Pochopitelně se mi líbí i další publikace, které vyšly v ediční řadě Kurikula S.

LŠ

POMOC BUDEME NABÍZET ŠKOLÁM I PO SKONČENÍ PROJEKTU – JEDINÝM ROZDÍLEM BUDE ZPOPLATNĚNÍ NAŠICH SLUŽEB

Kancelář Regionálního konzultačního centra Karlovarského kraje (RKC KVK) je umístěna v prostorách VOŠ cestovního ruchu Karlovy Vary. Centrum bylo spolu s konzultačním centrem pro Plzeňský kraj (RKC PK) založeno na konci roku 2009 pod hlavičkou Krajského centra vzdělávání a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Plzeň (dále KCVJŠ). Centrum se zaměřuje na spolupráci se středními odbornými školami v kraji a bezplatně jim již od roku 2009 nabízí a poskytuje vzdělávací služby sloužící k podpoře a hladkému zvládnutí kurikulární reformy.

Cílem je pomoci školám s přípravou, evaluací či inovací školního vzdělávacího programu a také s jeho zaváděním do praxe a vyhodnocováním jeho účinnosti. Centrum dále umožňuje školám výměnu zkušeností mezi sebou prostřednictvím otevřené diskuze při centrem realizovaných vzdělávacích aktivitách.

Služby centra mají nejčastěji formu konzultace nebo workshopu či semináře a jsou odborně zaměřené. Kromě tzv. sběrných seminářů na obecná témata kurikulární reformy, které jsou určené pro zájemce ze všech středních škol (bez ohledu na jejich oborové zaměření), nabízí vzdělávací a konzultační služby připravené přímo na míru konkrétní škole a přizpůsobené jejím potřebám. Návaznost na potřeby trhu práce se centrum snažilo zprostředkovat prostřednictvím kulatých stolů, u nichž se odehrávaly odborně zaměřené diskuse na témata společná jak školám, tak dalším subjektům z komerční a i veřejné sféry (zaměstnavatelům, úřadům, hospodářským komorám apod.).

konzultační centrum
Karlovarský kraj

SPOLUPRACUJEME S TŘETINOU ŠKOL V KRAJI

říká v rozhovoru Pavla Ježková

Mají odborné školy zájem o Vaši pomoc – o konzultace a vzdělávací akce? Jaké formy pomoci upřednostňují?

V začátcích naší činnosti jsme provedli vlastní šetření, jehož cílem bylo podchytit témata, která by byla pro školy přínosná a atraktivní a podle toho pak připravili nabídku. Školy jsme různými formami informovali o možnostech, které jim služby regionálního centra nabízejí, a průběžně je oslovovali s různými nabídkami seminářů. Bohužel ve srovnání se zájmem, který jsme zaznamenali od škol v Plzeňském kraji, projevovaly školy z Karlovarského kraje výrazně menší zájem o spolupráci. Tato situace se však v poslední době zlepšila a školy nás samy začaly oslovovat. Při realizaci seminářů a konzultací se naši lektori zaměřovali zejména na individuální přání a potřeby školy. V Karlovarském kraji se do projektu aktivně zapojila celkem

s kladnou odezvou. Naše akce se většinou konaly v odpoledních hodinách, prostory pro konání „sběrných“ vzdělávacích akcí nám několikrát poskytla ČŠI, což bylo z hlediska dostupnosti pro pedagogicky optimálním řešením. Nejlepší dopravní dostupnost samozřejmě měly workshopy a konzultace uskutečněné přímo v prostorách školy, která si nás objednala.

Nabízíte kromě konzultací ještě nějaké další služby pro odborné školy (např. exkurze do firem, zahraniční stáže, kulaté stoly)?

Do exkurzí a stáží jsme se nepustili, ale pokusili jsme se zprostředkovat dialog mezi školami a jejich protějšky na trhu práce - se zaměstnavateli, hospodářskými komorami, úřady práce - prostřednictvím realizace kulatých stolů. V Karlovarském kraji se kulatý stůl týkal snižování disproporcí na trhu práce prostřednictvím spolupráce škol se zaměstnavateli. Příjemným překvapením bylo pestré složení diskutujících – pozvání kromě škol přijalo šest firem, přišli i zástupci z úřadů práce a hospodářské komory. V listopadu obě RKC ve spolupráci s odbornou skupinou cizích jazyků v NÚV v Praze a katedrou německého jazyka FPE ZČU v Plzni připravila kulatý stůl k cizím jazykům ve středním odborném vzdělávání na téma Přínos ŠVP pro výuku cizích jazyků.

Jakým způsobem budete zástupce škol oslovovat po skončení projektu?

Od ledna 2012 budou služby RKC v Karlovarském kraji i v Plzeňském kraji zajišťovány společně, prostřednictvím aktivit a marketingu KCVJŠ Plzeň.

Už víte, jakou pomoc budete nabízet školám po skončení projektu v březnu 2012? Budete jim dále nabízet konzultace a pořádat pro ně semináře, workshopy a další akce?

Ano, potřebám škol se v duchu předchozí činnosti chystáme nadále vycházet vstříc, a to i v dalších oblastech, které se ukáží jako potřebné, jakoukoli formou, o níž školy projeví zájem. Jediným rozdílem bude zpoplatnění služeb.

Jaké vzdělávací akce chystáte v příštích měsících?

Protože jsme v průběhu činnosti obou center zaznamenali značný zájem o metodiku odborných předmětů a problematiku EVVO, připravili jsme na tato témata dva akreditované semináře, které budeme školám nabízet v rámci běžné programové nabídky DVPP jako akce na klíč. Obě témata školí zkušení a oblíbení lektori.

zhruba jedna třetina škol, což vzhledem k velikosti kraje a počtu škol považujeme za úspěch, v jaký jsme ani nedoufali.

Jaká je spokojenost účastníků vzdělávacích akcí a konzultací s Vaší pomocí?

Soudě podle atmosféry na našich akcích, z výsledků hodnotících dotazníků a ze stoupajícího zájmu o naše služby, byli účastníci s průběhem a výsledky akcí spokojeni. Naší snahou bylo vyjít školám vstříc jak v oblasti obsahové, tak v oblasti způsobu realizace, což se setkalo

Kontakty RKC Karlovarského kraje

VOŠ cestovního ruchu Karlovy Vary, Šmeralova 44, www.kcvjs.cz

Mgr. Eva Saligerová, koordinátorka RKC KVK – tel: 604 305 234,

e-mail: eva.saligerova@nuv.cz

Mgr. Pavla Ježková, zástupce KCVJŠ Plzeň, sady 5. května 42, tel: 377 350 436, 739 593 629, e-mail: jezkova@kcvjs.cz

PARDUBICKÉ KONZULTAČNÍ CENTRUM NABÍZÍ UČITELŮM KONZULTACE, SEMINÁŘE I UKÁZKOVÉ HODINY

konzultační centrum

Pardubický kraj

Regionální konzultační centrum Pardubice vzniklo v říjnu 2009 při Centru celoživotního vzdělávání – zařízení pro DVPP Pardubického kraje (dále jen CCV Pk). To bylo zřízeno za účelem poskytování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení. Hlavním cílem CCV Pk je organizovat a poskytovat především v rámci Pardubického kraje systematickou, komplexní a vzájemně koordinovanou nabídku celoživotního vzdělávání a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. CCV Pk pomáhá školám a školským zařízením v regionu Pardubického kraje plnit výchovně vzdělávací úkoly a současně podporuje a rozšiřuje příležitosti občanům kraje pro získávání znalostí a dovedností, podporuje rozvoj celoživotního vzdělávání a přispívá tak nejenom k rozvoji vzdělávání, ale i ke zvýšení zaměstnatelnosti obyvatel kraje. Při naší činnosti úzce spolupracujeme se sociálními partnery a všemi zainteresovanými orgány a organizacemi. Za velmi důležitou skutečnost považujeme, aby vzdělávací potřeby v oblasti DVPP a celoživotního vzdělávání byly nabízeny ve všech částech a místech Pardubického kraje.

ŠKOLY V KRAJI UPŘEDNOSTŇUJÍ PŘEDEVŠÍM KONZULTACE K ŠVP A VZDĚLÁVACÍ AKCE NA ZAKÁZKU PRO CELÝ PEDAGOGICKÝ SBOR

řiká v rozhovoru ředitelka centra Monika Jirásková

Mají školy zájem o Vaši pomoc – o konzultace a vzdělávací akce?

CCV Pk se podařilo navázat užší spolupráci s odbornými školami již v roce 2008, kdy nám byl schválen projekt realizovaný v rámci globálního grantu Pardubického kraje zaměřený na podporu kurikulární reformy a spolupráce mezi základními a středními odbornými školami v Pardubickém kraji. Do tohoto projektu, který probíhal od prosince 2008 do září 2011, bylo partnersky zapojeno osm základních a devět středních odborných škol Pardubického kraje. Cílem projektu bylo kom-

Jakou pomoc učitelé upřednostňují?

Odborné školy v našem regionu nejvíce upřednostňují konzultace k ŠVP a současně také vzdělávací akce na zakázku pro celý pedagogický sbor nebo jeho část, které jsou realizovány přímo v dané škole.

Už víte, jakou pomoc budete nabízet školám po ukončení projektu v březnu 2012?

Určitě počítáme s tím, že úspěšná spolupráce s odbornými školami bude pokračovat i v dalších letech. V současné době připravujeme další vydání našeho Zpravodaje, kde plánujeme pro odborné školy na následující období nabídku otevřených vzdělávacích programů, akce na zakázku a metodická setkání a konzultace. Velice rádi bychom také navázali na úspěšnou aktivitu, která probíhala v rámci realizace projektu, který byl v září ukončen, a tou byly ukázkové hodiny, jejichž cílem bylo vzájemné předávání zkušeností mezi učiteli odborných škol.

Jakým způsobem budete zástupce škol oslovovat po skončení projektu?

CCV Pk vydává dvakrát ročně Zpravodaj pro školy a školská zařízení. Tento Zpravodaj je distribuován na všechny školy a školská zařízení Pardubického kraje, tedy i na všechny odborné školy. Zpravodaj obsahuje nejen nabídku vzdělávacích akcí, ale i nabídku dalších aktivit a metodické pomoci, kterou CCV Pk školám nabízí. CCV Pk současně plánuje realizovat pravidelná metodická setkání s vedením SOŠ a SOU, jejichž cílem bude ve spolupráci s vedením škol připravit nabídku

akcí pro odborné školy dle jejich aktuálních potřeb, ale současně i využít tato setkání k předání informací školám o nabídce metodické pomoci a podpory ze strany CCV Pardubického kraje.

Jaká je spokojenost účastníků vzdělávacích akcí a konzultací s Vaší pomocí?

Vzdělávací akce i konzultace hodnotí účastníci velice kladně. U akcí na zakázku současně oceňují vedení škol možnost zvolit si téma dle potřeby školy, proškolení celého kolektivu a současně i realizaci akce přímo ve škole v termínu, který vyhovuje potřebám školy.

Jaké vzdělávací akce chystáte v příštích měsících?

Jak jsem již zmínila, právě v těchto dnech probíhá plánování nabídky vzdělávacích aktivit CCV Pk pro školy a školská zařízení na druhé pololetí školního roku 2011/2012. Metodici zpracovávají nabídku vzdělávacích aktivit a metodické pomoci, která bude prostřednictvím našeho Zpravodaje rozesílána na školy v prvním lednovém týdnu roku 2012. Současně se naše nová nabídka objeví na webových stránkách www.ccvpardubice.cz, kde učitelé naleznou podrobné informace ke všem plánovaným vzdělávacím akcím.

plexní vzdělávání celých pedagogických sborů partnerských škol. Zahájením činnosti RKC Pardubice jsme mohli rozšířit nabídku CCV Pk nejen o další vzdělávací akce, ale i o konzultace a metodickou podporu a pomoc.

Kontakty Centrum celoživotního vzdělávání - zařízení pro DVPP Pardubického kraje
Mozartova 449, 530 09 Pardubice, www.ccvpardubice.cz

Mgr. Monika Jirásková (ředitelka CCV Pardubice) tel.: 466 301 173, 775 570 705,
e-mail: jiraskova@ccvpardubice.cz

Leona Mašková (organizační pracovník RKC pro region Pardubice, Chrudim)
tel.: 466 536 530, 604 981 244, e-mail: maskova@ccvpardubice.cz

Věra Chalupníková (organizační pracovník RKC pro region Ústí nad Orlicí, Svitavy)
tel.: 465 529 669, 604 981 860, e-mail: chalupnikova@ccvpardubice.cz

ZAPOJENÍ PILOTNÍCH ŠKOL DO PROJEKTOVÉ ČINNOSTI

Téměř všechny pilotní školy jsou zapojeny do nějakého národního projektu. Přestože se pilotní školy v tomto prostředí umí dobře pohybovat, podávají více projektů naráz, využívají různé dotační programy a uplatňují v projektech vlastní potřeby, jsou u nich nejčastější volbou krajské granty operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). Vyplývá to z dotazníkového šetření, které proběhlo na pilotních školách v květnu a červnu 2011. Přínos pro pilotní školy je především ve finanční stránce, možnosti změny, inovace a motivace a zapojení žáků. Projekty často přímo rozvíjí ŠVP, metodiku výuky, podklady pro výuku a práci se žáky.

Možnost financování projektu z peněz EU není v současné době již žádnou novinkou a také pro školy existuje řada možností dotací. Problematické vzdělávání a školství na všech úrovních je přímo určen program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) financovaný ze strukturálních fondů EU, díky kterému mohou školy investovat např. do inovací obsahu, forem a metod vzdělávání. Existují však i další programy, jak v rámci strukturálních fondů EU, tak i mimo ně.

Téměř všechny pilotní školy mají projekt

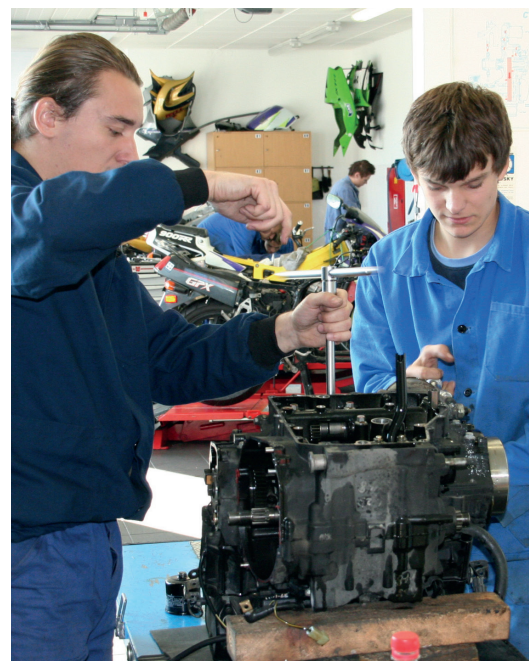
Pilotní školy většinou velmi aktivně sledují a využívají různé možnosti financování svých projektů. Téměř 92 % uvádí, že jim byl ve sledovaném období schválen aspoň jeden projekt. Z operačních programů převládá OP VK zaměřený na měkké investice, který využívá 70 % škol. Druhý operační program ROP, který je svým obsahem zaměřený na investiční projekty ve vzdělávání, využívá 40 % škol. Potěšující je, že školy v nezanedbatelné míře využívají i dotace z dalších operačních

programů či z programů mimo ESF. Sledované školy jsou také při podávání grantových žádostí úspěšné.

Téměř ve všech případech projektový záměr reflektuje situaci ve škole a není pouze reakcí na aktuální téma určené výzvou. Můžeme tak říci, že školy nepiší „projekty pro projekty“, ale snaží se zlepšit konkrétní problém či situaci ve škole. Příprava projektu je také obvykle prací týmovou. Tyto skutečnosti mohou přispívat k vyšší motivaci učitelů a poté také úspěšnou realizaci projektu. Ve většině případů jsou učitelé motivováni k práci na projektu i finančně, nicméně v 7 případech pilotní školy uvádějí, že motivací je samotná práce v projektovém týmu a vědomí toho, že se něco zlepšilo.

Zapojení žáků do projektů

Žáci jsou většinou do projektů přímo zapojeni. Tato skutečnost koresponduje s výběrem operačního programu OP VK, ve kterém jsou žáci jednou z hlavních cílových skupin. Účast v projektech žáci vnímají jako přínosnou. U zahraničních stáží

je obvykle zpětná vazba od žáka ve formě závěrečné zprávy podmínkou získání grantu. Školy v souvislosti s tímto typem projektů také zmiňují velký zájem žáků. Z detailnějšího studia odpovědí vyplývá, že žáci jsou skutečně těmi, pro které jsou projekty psány a kdo z nich má nakonec užitek (např. tím, že se zlepšilo výukové metody, materiálních podmínky výuky či je žákům umožněno poznat nové prostředí.)

Dagmar Maňásková

NOVÉ PUBLIKACE

SBORNÍK PŘÍSPĚVKŮ ZE ZÁVĚREČNÉ KONFERENCE PROJEKTU KURIKULUM S

Závěrečná konference projektu Kurikulum S – Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů do odborného vzdělávání se konala v Praze 22. listopadu 2011.

Sborník obsahuje všechny příspěvky, které zazněly na závěrečné konferenci, a to od zástupců realizačního týmu projektu, regionálních konzultačních center i pilotních škol zapojených do projektu a dalších odborných škol. Do sborníku je zahrnuto i několik příspěvků, které na konferenci nezazněly. Příspěvky se mj. týkají hlavních výstupů projektu Kurikulum S, proměn kurikula v Evropě nebo zkušeností učitelů a ředitelů škol ze zavádění kurikulární reformy v praxi.

MODERNÍ ODBORNÁ ŠKOLA – NÁZORY UČITELŮ PILOTNÍCH ŠKOL NA KURIKULÁRNÍ REFORMU

V publikaci jsou prezentovány výsledky výzkumného šetření, které spočívalo v realizaci řízených rozhovorů vedených s řediteli, koordinátory tvorby ŠVP a řadovými učiteli na pilotních středních odborných školách. Jejich cílem bylo dokumentovat proces vzniku ŠVP a porozumět problémům, které jsou s tvorbou kurikula spojeny. Publikace upozorňuje na široké spektrum problémů spojených s implementací kurikulární reformy. Smyslem publikace nicméně není pouze deskripce uvedených problémů, autoři jednotlivých kapitol se snaží čtenáře seznámit také s jejich možnými příčinami a důsledky.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA VE VÝUCE ŽÁKŮ ODBORNÝCH ŠKOL – 2 DÍLY

1. Občan v demokratické společnosti a Informační a komunikační technologie

2. Člověk a životní prostředí a Člověk a svět práce

Dvodílná metodická příručka pro učitele odborných škol ukazuje, jak přistupovat k aplikaci průřezových témat do ŠVP a vlastní výuky. Obsahují desítky příkladů a ukázek realizace průřezových témat v různých školách, oborech a vyučovacích předmětech. Oba díly příručky včetně příloh jsou k dispozici na CD.

Informace projektu Kurikulum S - číslo 9

Samostatná příloha Odborného vzdělávání, informačního bulletinu NÚV

Vyšlo 20. 12. 2011

Odpovědná redaktorka: Lucie Šnajdrová

Vydavatel: NÚV, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

Vydána čísla jsou ke stažení na www.kurikulum.nuov.cz v sekci Zpravodaj projektu

